

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Jizzax davlat pedagogika universiteti
rektori prof.Sh.S.Sharipov
29.02.2024 yil

5112100 – Texnologik ta’lim bakalavriat
ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik
fanlardan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar
Ta’lim sohasi:	110000 - Pedagogika
Ta’lim yo‘nalishi:	5112100 – Texnologik ta’lim

JIZZAX – 2024

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM”ga asosan ishlab chiqildi.

Universitet Kengashining 2024-yil 29-fevraldagi 7-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

- R.Mirzakabilov** “Tabiiy va aniq fanlarda masofaviy ta’lim” kafedrasini mudiri, PhD.
- D. Qurbonov** “Tabiiy va aniq fanlarda masofaviy ta’lim” kafedrasini o‘qituvchi
- R. Burxonov** “Tabiiy va aniq fanlarda masofaviy ta’lim” kafedrasini stajyor o‘qituvchi
- M.Qodirov** “Tabiiy va aniq fanlarda masofaviy ta’lim” kafedrasini stajyor o‘qituvchi

Taqrizchilar:

- T.Ch.Aliboyev** Jizzax davlat pedagogika universiteti, Texnologik ta’lim kafedrasini katta o‘qituvchi, dotsent.
- U.M. Yarlakabov** Jizzax politexnika instituti, Professional ta’lim kafedrasini dotsenti.

KIRISH

2023/2024 o'quv yilida bitiruvchilarda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son buyrug'i bilan tasdiqlangan o'quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

1. Texnologiya ta'limi metodikasi (Umumkasbiy fanlar)
2. Texnik ijodkorlik va kostruksiyalash (Ixtisoslik fanlar)
3. Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash (Ixtisoslik fanlar)

I. "TEXNOLOGIYA TA'LIMI METODIKASI" O'QUV FANI BO'YICHA

Fanni o'qitishdan maqsad – bo'lajak mutaxassis kadrlarga umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qitiladigan texnologiya fani metodologiyasini, texnologiya darslarida ta'lim-tarbiya ishini tashkil etish va uni amalga oshirish, texnologiya fanining o'quv meyoriy xujjatlarini tahlil qilish va qayta ishlash; texnologiya darslarini samarali o'qitish metodlaridan, dars shakllaridan foydalana olish; pedagogik va axborot texnologiyalar asosida darslarni tashkil qilish va o'tkazish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini pedagogik-psixologik bilimlarni maktab o'quvchilarida umummehnat, kasb tanlashga yo'llash va umumkasbiy ko'nikma va malakalarni shakllantirish jarayonida tadbqiq etish; pedagogik-psixologik bilimlar, bevosita tanlangan sohalarga va yangi pedagogik, axborot texnologiyalari asosida metodik muammolarni hal etish; texnologiya fani o'quv ustaxonalarini talab darajasida jixozlash va uni nazorat; maktablarda texnologiya darslarini o'qitishni samarali tashkil etish hamda uni amalga oshirish metodikasini shakllantirish **vazifalarini** bajaradi.

Fanning vazifasi – pedagogik psixologik bilimlarni o'quvchilarda umummehnat va umumkasbiy ko'nikma va malakalarni shakllantirish jarayonida tadbqiq etish; pedagogik-psixologik bilimlar, bevosita tanlangan sohalarga va yangi pedagogik, axborot texnologiyalari asosida metodik muammolarni hal etish; mehnat ta'limini o'qitishni tashkil etish hamda uni amalga oshirish metodikasini o'rgatishdan iborat.

Fan o'qitilishining natijalari

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- "**Texnologiya ta'limi metodikasi**" fani umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarni texnologiya fani darslarida mehnat jarayoni haqida dunyoqarashni shakllantirishga;
- umummehnat bilim, ko'nikma va malakalami egallashga;
- kasbga yo'naltirish, ulaming zamonaviy va milliy kasb-hunarlamini o'zaro uyg'unligini ta'minlagan holda bilim, ko'nikma, malakalami egallash;

- texnologiya fanining umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qitilishi va fan o'qituvchisining faoliyati, o'quv ustaxonalarining moddiy texnik ta'minoti to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;

- texnologiya fanining rivojlanishi va istiqbollari, texnologiya fanida didaktik tamoyillar, dars shakllari, metodlari, texnologiya fanida tuziladigan o'quv meyoriy xujjatlar, davlat ta'lim standartlarining ishlab chiqilish mezonlari va unga qo'yiladigan talablarni, metodik ishlarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

- o'quvchilarning mehnat tayyorgarligi bo'yicha o'quv rejasi va dasturlar mazmunini; o'quv jarayonini tashkil etish va texnologiya faniga oid rejalashtiruvchi xujjatlarni ishlab chiqish, texnologiya fani darslarini olib borish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak***;

- talaba amaliy malaka hosil qilishi va amalda qo'llay olishi; texnologiya fani mashg'ulotlarini o'tkazish; o'quv jarayonini rejalashtirish; o'quvchilar bilimni baholay olish; mahalliy, tabiiy materiallardan foydalanish; darslarni tahlil qilish; darslarni pedagogik va axborot texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish ***malakalariga ega bo'lishi kerak***.

2023-2024 o'quv yilida "Texnologiya ta'limi metodikasi" fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

"Texnologiya ta'limi metodikasi" fanidan savollar

1. Texnologiya fanini o'qitish metodikasi fani va uning vazifasi. Politexnik ta'lim mohiyati, metodologik asoslari.
2. Texnologiya fani darslarida texnik vositalardan foydalanish.
3. Texnologiya ta'limining didaktik tamoyillari. Politexnik tamoyili.
4. Dars rejasi va uning elementlarini izohlab bering.
5. Kalendar rejaning mazmunini yoritib bering.
6. Texnologiya ta'limi metodlari amaliy, muammoli, dasturlashtirilgan ta'lim.
7. Texnologiya fani o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar.
8. O'quv ustaxonalari, ularni jihozlanishiga qo'yiladigan talablar.
9. Maktab o'quv jarayonida texnologiya ta'limining qo'yilishi va uning tarixiy taraqqiyoti.
10. Texnologiya ta'limida rejalashtiruvchi xujjatlar va har birini izohlab bering.
11. «Ta'lim to'g'risida»gi qonunda texnologiya ta'limiga taalluqli masalalar.
12. V-sinf «Yog'ochlarni randalash» mavzusini o'tishni metodik yoritib bering.
13. O'quv ustaxonalarida yasaladigan buyumlar ro'yxati (yo'nalish bo'yicha).
14. Texnologiya ta'limi didaktik sistemasi.
15. Texnologiya ta'limi o'qitish formalari.
16. Texnologiya ta'limida o'qitish metodlari.
17. Ta'limiy-ilmiy sikldagi fanlarning o'zaro bog'lanish jadvalini tuzing.
18. O'qituvchining ish o'rniga quyiladigan talablar.
19. Texnologiya ta'limi metodlari: og'zaki, ko'rsatmali.
20. Texnologiya ta'lim (V-IX sinf) dasturlarini mazmuni.

- 21.«Ta`lim to'g'risida» gi qonunda ta`lim-tarbiyaning isloh qilishning asosiy yo'nalishlari.
22. Texnologiya ta`limining asosiy yo'nalishlari va ularni izohlang.
23. Texnologiya ta`limida ish ob'ektlarini tanlash.
24. Dars reja konspekti.
25. Texnologiya ta`limi dasturi, mazmuni va yo'nalishi.
26. O'quv ustaxonasini tashkil etish va jihozlash.
27. Texnologiya ta`limida darslar jarayonida o'qituvchilarni bilim, malaka va ko'nikmalarini baholash mezonlari.
28. O'quv ustaxonalarida texnik xavfsizlik va sanitariya gigiena talablari.
29. Texnik modellash va konstruksiyalash darslarini tashkil etish.
30. Texnologiya ta`limi bo'yicha yarim yillik kalendar tematik reja.
31. Maktab o'quv ustaxonalarida laboratoriya, amaliy mashg'ulotlarining mazmuni.
32. Suhbat metodini yoritib bering.
33. O'qituvchi va o'quvchining ish o'rnini tashkil qilishga qo'yiladigan talablar.
34. Texnologiya ta`limida didaktik sistemalar.
35. Muammoli metodning mazmuni.
36. Instruktajurlari.
37. Texnologiya fani o'qituvchisining kasb tanlashga yo'llashda ahamiyati.
38. Metallarga mexanik ishlov berishga oid dars ishlanmasi tayyorlang.
39. Kasbga yo'naltirish bosqichlarining mazmunini yoritib bering.
40. Mehnat ta`limi o'qituvchisining darsga va o'quv yiliga tayyorgarligi.
41. Texnologiya fani darslari jarayonida o'quvchilarni bilim, malaka va ko'nikmalarini baholash mezonlari.
42. Didaktik tamoyillardan onglilik va aktivlik.
43. O'qitishning frontal, zveno, yakka-yakka, aralash formalari qay vaqtda qo'llaniladi.
44. Baholash mezonlarini aytib bering.
45. O'qitishning aralash formasi nimadan iborat.
46. O'qitish metodlari necha guruhga bo'linadi.
47. Joriy nazoratqanday bajariladi.
48. Amaliy ishlarni baholashda qanday faktorlar hisobga olinadi.
49. Kirish, joriy va yakuniy instruktajlar qachon va qay tarzda qo'llaniladi.
50. Texnologiya fani darslarida o'quvchilarni qanday rag'batlantiriladi.
51. Texnologiya ta`limida rejalashtiruvchi xujjatlar nechta.
52. Texnologiya ta`limini o'qitishning maqsad va vazifalari nimalardan iborat.
53. Aniq mavzu yuzasidan dars rejasi qanday tuziladi.
54. O'quv ustaxonasini jihozlashda nimalarga e'tibor beriladi.
55. Texnologiya va kasb ta`limining uzviyligi deganda nimani tushunasiz.
56. O'quv ustaxonasida yasaladigan buyumlar ro'yxati qanday prinsiplarga asoslanib tuziladi.
57. Texnologiya ta`limi darslarida o'quvchilar qanday bilimlarni egallaydilar.
58. «Ta`lim to'g'risida»gi qonunning tarkibi va mazmuni.
59. Texnologiya ta`limi mazmuni nimalardan iborat.

60. Uzluksiz ta`lim deganda nimani tushunasiz.
61. To'garaklar nimaga asoslanib tashkil qilinadi.
62. Operatsion buyum sistemasi qaealarda qo'llaniladi va uning afzalligi nimada.
63. Motorli mashq sistemasi qanday sistema.
64. Yosh va individual xususiyatlarni hisobga olish ish ob`ektini tanlash.
65. Amaliy mashg`ulotlarni tashkil qilish turlari.
66. Maktabda texnik modellashtirish deganda nimani tushunish kerak.
67. Texnologiya fani darslarining moddiy texnika bazasi.
68. Texnologiya ta`limida qanday o'qitish formalarini bilasiz.
69. Dars kuzatishga qanday talablar qo'yiladi.
70. Texnologiya ta`limini o'qitish metodikasi qanday asosiy masalalarni hal qiladi.
71. Dars bosqichlarini tahlil qilishni aytib bering.
73. V-IX sinflarda kasb-hunarga doir tayyorgarlik mazmuni.
74. Texnologiya ta`limi dars jarayonida kasb tanlashga yo'llash.
75. Texnologiya ta`limi darslarida laboratoriya darslarini tashkil qilish.
76. Texnologiya ta`limi jarayonida tarbiya.
77. Texnologiya ta`limiga oid metodik ishlar.
78. Unumli mehnat asosida o'qitish printsiplari.
79. Sinf dan va maktabdan tashqari ishlar (to'garak ishlari).

Asosiy adabiyotlar

1. N.A.Muslimov, Sh.S.Sharipov, O.A.Qo'ysinov Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi, Kasb tanlashga yo'llash. Darslik T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2014 yil, 449 bet.
2. N.A.Muslimov, Sh.S.Sharipov va boshqalar. Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma.-T.: 2009, 427 bet.
3. O'. O. Tohirov, D. S. Mirahmedova, Z. S. Shamsiyeva Texnologiya fani 5-sinf darsligi "SHARQ" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosh tahririyati toshkent – 2020
4. Sharipov Sh. S., Qo'ysinov O. A., Toxirov O'. O. va boshqalar 6-sinf uchun darslik / – Toshkent : Respublika ta'lim markazi, 2021. – 240 b.
5. Sharipov Sh. S., Qo'ysinov O. A., Mamatov D. N., Toxirov O'. O. va boshqalar 7-sinf uchun darslik / – Toshkent : Respublika ta'lim markazi, 2022. – 240 b.

Qo'shimcha adabiyotlar

3. O.A.Qo'ysinov, V.N.Sattorov, H.S.Yakubova Mehnat ta'limidan amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi (metodik qo'llanma) T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2011, 79-bet
4. O.A.Qo'ysinov, H.S.Yakubova, F.S.To'rabekov, S.Rajabova. Mehnat ta'limi kasb tanlashga yo'llash fanidan laboratoriya mashg'ulotlari. Metodik qo'llanma. T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2013 yil

5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Umumiy o‘rta va o‘rta maxsus ta’limning davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida” 187-son qarori, Toshkent-2017.

6. N.A.Muslimov, Sh.S.Sharipov, O.A.Qo‘ysinov va boshqalar. Mehnat ta’limi 5-sinf darsligi T.: “Sharq” 2012, 235 bet.

7. X.Sanaqulov va boshqalar. Mehnat va uni o‘qitish metodikasi. “Tafakkur bo‘stoni” T.: 2015

8. O‘.Q.Tolipov, D.Ro‘ziyeva. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent, “INNOVATSIYA-ZIYO” -2019

9. G.Ahmedova, K.Mamajonova, O.Karimov. Mutaxassislik fanlarni o‘qitishda mustaqil ta’limni tashkil qilish (Mehnat ta’limi o‘qitish metodikasi misolida) Metodik qo‘llanma. JizDPI 2019 yil.

II. “TEXNIK IJODKORLIK VA KOSTRUKSIYALASH” O‘QUV FANI BO‘YICHA

Fanni o‘qitishdan maqsad. Talabalarga texnik ijodkorligini rivojlantirishning ijtimoiy - pedagogik muammolari; texnik ijodkorlik faoliyatining tashkiliy asoslari; ixtiro, kashfiyot, ratsionalizatorlik takliflari va patent axboroti; texnik ijodkorlik masalalarini yechish metodpari; dizayn va modellashtirish; ergonomika va dizayn asoslari; texnik modellashtirish va konstruksiyalash; o‘quvchilar texnik ijodkorligi faoliyatiga raxbarlik qilish, sinfdan va maktabdan tashkari muassasalarda texnik ijodkorlik faoliyatini tashkil qilish; o‘quvchilar texnik ijodkorligini rivojlantirish kabi masalalarni o‘rgatish vazifasini bajaradilar va ularni amaliyotda tatbik etish ko‘nikmasini xosil qilish;

- talabalarga servis xizmati bo‘yicha konstruksiyalash va modellashtirish bulimi mazmunida texnologiya fanini 5-9 sinflarda o‘qitishda tikuvchilik buyumlarini konstruksiyalash va tanlangan fason asosida kiyim fasonlarini o‘zgartirish, ya’ni, modellashtirish va kiyim maketlarini tikish bo‘yicha bilim, ko‘nikma va malaka xosil qilish.

Fanning vazifasi - davlat ta’lim standartiga asosan talabalarda nazariy bilimlar va amaliy ko‘nikmalar, malakalarni shakllantirish orkali insonning xayotdagi urni va axamiyatini ochib berish ko‘nikma va malakalarini shakllantirish; - servis xizmati bo‘yicha konstruksiyalash va modellashtirish bulimi mazmunida texnologiya fanini o‘qitishda tikuvchilik buyumlarini, ya’ni, ayollar, bolalar, erkaklar kiyimlarining asos chizmasini konstruksiyalash va modellashtirish va kiyim maketlarini tikishga oid ko‘nikma va malakalarni shakllantirish.

Fanni o‘zlashtirish natijalari: - texnik masala yechimlarini topishning boshka metodlari; buyumning badiiy loyixa konstruksiyasini yaratish. Texnik ob‘ektlarni loyixalash va tayyorlash; odtsiy texnik ob‘ektlarni konstruksiyalash va modellashtirish; avto modeli, kema modeli, avia model va qishloq xo‘jaligi mashina va uskunalarii modellashtirish, qo‘llanishiga ko‘ra o‘quv va ishlab chiqarish texnik ob‘ektlarinn konstruksiyalash, o‘quvchilarning texnik ijodkorliginn boshqarish tasavvurga ega bo‘lishi; -o‘lchov olish, asos chizmalarni

konstruksiyalash, modellashtirish texnologiyasi xaqida tasavvur va bilimga ega bo'lishii;

- texnik masala yechimlarini topishning boshka metodlari; buyumning badiiy loyixa konstruksiyasini yaratish.

Texnik ob'ektlarni loyixalash va tayyorlash; oddiy texnik ob'ektlarni konstruksiyalash va modellashtirish; avto modeli, kema modeli, avia model va qishloq xo'jaliki mashina va uskunalari modellashtirish, qo'llanishiga ko'ra o'quv va ishlab chiqarish texnik ob'ektlarinn konstruksiyalash, o'quvchilarning texnik ijodkorliginn boshkarish; texnik ijodkorlik bo'yicha sinf va maktabdan tashqari olib boriladigan ishlarni tashkil etish; o'quvchilarning boshlang'ich ijodiy uyushmalaridagi ishlar mazmuni va metodlari hakida;

-tikuvchilik buyumlari asos chizmalarini konstruksiyalash uchun gavdadan olinadigan ulchovlar xaqida, asos chizmalarni konstruksiyalash, kiyimlarni turli fasonda modellashtirish, maketlarni tayyorlash ko'nikmalarga ega bo'lishii; • - avto modeli, kema modeli, avia model va qishloq xo'jaliki mashina va uskunalariiii modellashtirish, kullanishiga kura ukuv va ishlab chikarish texnik ob'ektlarini konstruksiyalash jarayonlarni taxlil qilish usullarini qo'lllay olish;

- bolalar, ayollar, erkaklar kiyimlari asos chizmalarini konstruksiyalash uchun gavdadan olinadigan ulchovlar xaqida, asos chizmalarni konstruksiyalash, kiyimlarni turli fasonda modellashtirish, maketlarni tayyorlash, texnologik xaritalarni tayyorlash malakaga ega bo'lishilari kerak.

2023-2024 o'quv yilida "Texnik ijodkorlik va kostruksiyalash" fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. «Texnik ijodkorlik va konstruksiyalash» fanining mazmuni, maqsadi va vazifalari.
2. Bo'lajak texnologiya ta'limi o'qituvchilarini tayyorlashda va ularning tafakkuri, didi, madaniyati va ma'naviyatini o'stirishda fanning tutgan o'rni.
3. Talabalar ijodkorlik faoliyatining pedogogik va psixollogik xususiyatlari.
4. Ijodkorlik faoliyatining asosiy tushunchalari.
5. Shaxsi jodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish muammosi; iqtidor, talent va geniylik sifatleri.
6. Texniki jodkorlikning o'ziga xos hususiyatlari.
7. O'quvchilarning texniki jodkorligi faoliyatini tashkil etishning nazariy asoslari.
8. Ijodkorlik jarayonida mantiqiy va induqtiv tafakkurning ahamiyati.
9. Ijodkorlik faoliyatining bosqichlari.
10. O'zbekiston Respublikasi Davlat patent ifodasi.
11. O'zbekiston Respublikasi Intellektual mklk davlat fondi.
12. Respublika texnik ijodkorliginingtashkiliy asoslari.
13. Kashfiyot – texnikmasalalariniechishningilmiyasosisifatida.
14. Kashfiyot tushunchasining me'yoriy sifatleri.
15. Ixtirochilik, ratsionalizatorlik, ilmiy-texnik va patent axboroti
16. Texnik ijodkorligida ishlatiladigan metodlar.

17. Ijodkorlik faoliyatida qobiliyatning roli.
18. Ijodiy masalalarni echishning adekvat metodlari.
19. Ixtirochilikning shaxsiy psixologik hislatlari.
20. Ijodkorlikda dizayn echimlarining o'ziga xos hususiyatlari.
21. Dizayn va modern tushunchalari. Dizaynning asosiy vazifalari.
22. Texnik ijodkorlikda ishlatiladigan metodlar.
23. «Amal va xato» metodlari.
24. «Amal va xato» metodlarining mohiyati, afzalligi va kamchiliklari.
25. «Akliy xujum» metodi.
26. Ixtirochilarning shaxsiy psixologik xislatlari.
27. Texnik konstruksiyalash va modellashtirishning tashkiliy shakllari
28. Texnik loyihalash va modellashtirishning metodlari.
29. Ijodkorlik masalalarini tadqiq qilish uslublari.
30. Texnik ijodkorlikning rivojlanishi.
31. O'quvchilarning texnik ijodkorligini tashkiliy sistemasi.
32. O'quvchilar texnik ijodkorligi mazmunini asosiy yunalishlarini rivojlantirish
33. Kashfiyot - texnik masalalar yechimining ilmiy asosi.
34. Kashfiyot tushunchasi va turlari.
35. Ixtirochilik asoslari. Rasionalizatorlik takliflari.
36. Texnik loyihalash jarayoni
37. O'quv binosiga qo'yiladigan talablar.
38. Texnik loyihalash va modellashtirish uchun kerakli materiallar.
39. Texnik loyihalash va modellashtirishning tashkiliy shakllari.
40. Texnik loyihalash va modellashtirishning metodlari.
41. Ijodkorlik masalalarini tadqiq qilish metodlari.
42. Loyihalash ishlarining xususiyatlari.
43. Model va modellashtirish.
44. Texnik modellar klassifikatsiyasi.
45. O'quvchilarning konstruktorlik qidiruv faoliyatining mantiq'i va strukturasi.
46. Modellashtirish va modeli - texnik tajriba.
47. Texnik va badiiy modellashtirish umumiy jarayon ekanligi.
48. Dizayn tushunchasi.
49. Badiiy modellashtirishning mazmuni.
50. Texnik konstruksiyalash va modellashtirish uchun binoga kuyiladigan talablar.
51. Texnik konstruksiyalash va modellashtirishda ish urniga kuyiladigan talablar.
52. Texnik konstruksiyalash va modellashtirishda ishlatiladigan metall materiallar.
53. Texnik konstruksiyalash va modellashtirishda ishlatiladigan metallmas materiallar.
54. Texnik konstruksiyalash va modellashtirishda ishlatiladigan moslamalar
55. Talabalar texnik ijodkorligi faoliyatining umumiy pedagogik tamoyillari.
56. Didaktik tamoyillar: Sinchkovlik
57. Ko'rgazmalilik tamoyili

58. Ilmiylik tamoyili
59. Tushunarlilik tamoyili
60. Mustaqillik va faollik tamoyili

Asosiy adabiyotlar

1. Abdullaeva K., M. Tikuvchilik buyumlarini loyixalash va modellashtirish asoslari. O'quv qo'llanma. T.: "Adabiyot" 2006 yil.
2. R. Abdukodirov Kasb ta'limi praktikumi .T.: 2012.-260 b.
3. Gaipova N.S. va boshkalar. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari. O'quv qo'llanma. T.: "Adabiyot" 2006 yil.
4. Sh. Sharipov, N. Muslimov. "Texnik ijodkorlik va dizayn". - T.: 2011 yil.
5. G. Karimova, X. Komilova "Reklama va dizayn"-T. "Uzbekiston" 2006 yil.
6. X., O. Juraev, SH. X., Kulieva, F. S. Turabekov, M. N. Karimova "Texnik ijodkorlik va dizayn". - T., "Turon zamin ziyo" 2015 yil. Qo'shimcha adabiyotlar
7. Mirziyoev SH. M. "Erkin va farovon, demokratik Uzbekistan davlatini birgalikda barpo etamiz". Uzbekiston Respublikasi Prezidenta lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bagishlangan Oliy Majlis palatalarining kushma majlisidagi nutqi, - Toshkent.: "Uzbekiston", 2016 yil.. -56 b.
8. Mirziyoev SH. M. "Tanqidiy taxlil, qat'iy tartib - intizom va shaxsiy javobgarlik - xar bir raxbar faoliyatining kundalik koidasi bo'lishii shart". Uzbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2018 yil istikbollariga bagishlangan majlisidagi Uzbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. - Toshkent.: 2018 yil.. -104 b.
9. D. D. Zuparova, N. N. Karimova "Dizayn tarixi" 2015 yil
10. В. Н. Долгунин, П. А. Иванов, В. А. Пронин „Методи научно-технического творчества“ ФГБОУ ВПО „ТГТУ“ 2014 йил.
11. Gaipova N.S. va boshkalar. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari. O'quv qo'llanma. T.: "Adabiyot" 2006 yil.
12. Z. Davletsheva. Tikuv buyumlarini tayyorlash texnologiyasi. O'quv qo'llanma, Toshkent "Sano standart" nashriyoti 2017 yil.

Axborot manbaalari

13. www. jdpu. Uz
14. www. pedagog. uz
15. www. Ziyonet. Uz
16. www. yedu. Uz
17. tdpu-intranet. Ped
18. www. legprominfo.ru

III. "XALQ HUNARMANDCHILIGI VA BADIY LOYIHALASH" O'QUV FANI BO'YICHA

Fanni o'qitishdan maqsad. Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanini o'qitishdan maqsad – bo'lajak o'qituvchilarga milliy qadriyatlarimizdan

hisoblangan xalq hunarmandchiligi kasblari bo'yicha umumiy tushunchalar hamda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning asosiy vazifalari. Mazkur o'quv fani pedagogika oliy o'quv yurtlarining texnologik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib quyidagi asosiy vazifalarni bajaradi:

-xalq hunarmandchiligi oid kablarning kelib chiqish tarixi va rivojlanishiga oid tushunchalarni rivojlantirish;

-ganchkorlik , yog'och o'ymakorlik, naqqoshlik, kandakorlik, kulolchilik, pichoqchilik, zargarlik, kashtachilik, zardo'zlik, gilam tukish va kigiz bosish san'ati, savatchilik va buyrachilik kabi soxalarga oid ma'lumotlar talabalarda yetkazish;

- amaliy mashg'ulotlar davomida ganchkorlik , yog'och o'ymakorlik, naqqoshlik, kandakorlik, kulolchilik, pichoqchilik, zargarlik, kashtachilik, zardo'zlik, gilam tukish va kigiz bosish san'ati, savatchilik va buyrachilik texnologiyasining boshlang'ich elementlarini talabalarda rivojlantirish.

Fanni o'zlashtirish natijalari:

- Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanini o'zlashtirish natijasida talaba quyidagilarni bilishi kerak:

- xalq hunarmandchiligi kasblari, ularni o'ziga xos xususiyatlarini;

- hunarmandchilik kasblarida ishlatiladigan materiallar, nazorat o'lchov asboblarini;

- hunarmandchilik kasblari texnologiyasi va usullarini;

- laboratoriya-amaliy mashg'ulotlarida talabalar egallagan bilimlar asosida uni maktab o'quvchilariga o'rgatish ko'nikmasini shakllanishi, xalq hunarmandchiligi fanidan dars berishga tayyor bo'lishi.

2023-2024 o'quv yilida “ Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash ” fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Milliy hunarmandchilikni rivojlantirish bosqichlari va tarmoqlari.
2. Xalq hunarmandchiligi kasblari.
3. Kashtachilik san'ati tarixi.
4. Kashtachilikda bezak buyumlari turlari.
5. Kashta tikish texnologiyasi.
6. Zardo'zlik san'ati tarixi.
7. Avvalgi zardo'zlik texnikasi.
8. Zardo'zlik uchun asbob-uskunalar.
9. Zardo'zlikda zar tikish usullari.
10. Naqqoshlik san'ati tarixi.
11. Geometrik naqsh.
12. O'zbekistonda naqqoshlik san'atining rivojlanishi.
13. Naqqoshlik maktablari.
14. Yog'och o'ymakorligi san'ati tarixi.
15. Yog'och o'ymakorligi maktablari.

16. Yog'och o'ymakorligida ishlatiladigan yog'och turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.
17. Yog'och o'ymakorligida ishlatiladigan asboblar.
18. Yog'och o'ymakorligida ishlatiladigan o'lchov asboblari.
19. Biriktirish va jilvirlash.
20. Yog'och materiallarini o'ymaga tayyorlash texnologiyasi.
21. Yog'och o'ymakorligi uslublari.
22. Yog'ochga gul o'yish.
23. Ganchkorlik san'ati tarixi.
24. O'zbekistonda ganch o'ymakorligi san'atining rivojlanishi.
25. Ganch o'ymakorligi turlari.
26. Ganch o'ymakorligining me'morchilikda qo'llanilishi.
27. Ganch o'ymakorligi maktablari.
28. Ganch o'ymakorlikda ishlatiladigan materiallar.
29. Ganch qorish usullari.
30. Naqsh turlari.
31. Ganch o'ymakorligida ishlatiladigan asboblar.
32. Kandakorlik san'ati tarixi.
33. Misgarlik.
34. Mis buyumlari turlari.
35. Mis idishlari yasashning texnik usuli.
36. Kulolchilik san'ati tarixi
37. Kulolchilik texnologiyasi
38. Pichoqchilik san'ati tarixi
39. Pichoqchilik maktablari
40. Pichoq turlari, tuzilishi va uning bezagi
41. Pichoqchilikda ishlatiladigan materiallar va asboblar
42. Pichoq yasash texnologiyasi
43. Zargarlik san'ati tarixi
44. Zargarlikda ishlatiladigan materiallar va asboblar
45. Zargarlik buyumlarini tayyorlash texnologiyasi
46. Gilam to'qish san'ati
47. Kigiz bosish san'ati.

Asosiy adabiyotlar

1. Garfield Simon. Just my type: a book about fonts. – London, 2010, 352 pp.
2. Paul Hughes, Ghislaine van Drunen. Dynamik identities. How to create a living brand. – Amsterdam, 2012, 48 p.
3. Shoyoqubov Sh.K. O'zbek xalq amaliy-bezak san'ati. – T., 2009
4. Shoyoqubov Sh. Zamonaviy O'zbekiston miniatyurasi. – T., 2006
5. M.A.Maksumova, Q.M.Abdullayeva. Xalq hunarmandchiligi.-T TDPU 2008 y.
6. Q.M.Abdullayeva, M.A.Maksumova, M.Raximjanova. Gazlamaga badiiy ishlov berish.-T. "Cho'lpon" 2011 y.

7. S.Bulatov. Uzbek xalq amaliy bezak san'ati. Toshkent "mehnat" 1991 yil
8. Abdullayev T. XIX-XX asrlarda o'zbek kandakorligi. Tshkent "Fan" 1974 yil.
9. Avedova N.A. Toshkent o'ymakorligi. Toshkent Uzb davlat badiiy adabiyotlari nashriyoti 1961 yil.
10. Azimov I. "O'zbekiston naqshu-nigorolari". Toshkent. "G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti". 1987 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

11. Ye.Glinsky. Azbuka vishivaniy.-T."Mehnat" 1994y
12. D.D.Zuparova, N.N.Karimova "Dizayn tarixi" 2015 yil

Elektron ta'lim resurslari.

13. WWW.jdpu.uz
14. WWW.pedagog.uz
15. WWW.Ziyonet.uz

Mutaxassislik fanlar bo'yicha o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasini baholash

M E Z O N I

I. 5112100- Texnologik ta'lim yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

1. Mutaxassislik fanlar fani bo'yicha o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi yozma ish shaklida o'tkaziladi. ***Yozma ish variantida 5 ta savol (Texnologiya ta'limi metodikasi fanidan – 2 ta savol, Texnik ijodkorlik va kostruksiyalash fanidan – 2 ta savol, Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanidan – 1ta savol)*** aks ettiriladi.

Yozma ish variantlarida ***Texnologiya ta'limi metodikasi*** fani bo'yicha ikki xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

- birinchi guruh savollari texnologiya fanining umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qitilishi, Texnologiya ta'limining didaktik tamoyillari prinsiplariga oid mazmundagi savollarni qamrab oladi.

- ikkinchi guruh savollari texnologiya ta'limi o'qitish formalari, texnologiya ta'limida o'qitish metodlarining mazmunini ta'riflash, yoritish talaba qilniadi.

Texnik ijodkorlik va kostruksiyalash fani bo'yicha **ikki** xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

- birinchi guruh savollari texnik ijodkorlikning umumiy mazmuni, uning paydo bo'lish asoslari, ijodkorlik faoliyatining pedagogik-psixologik xususiyatlarini asoslashga oid savollarni o'z ichiga oladi;

- ikkinchi guruh savollari texnik ijodkorlikda ishlatiladigan metodlar, ijodkorlik masalalarini tadqiq qilish uslublari, texnik loyihalash va modellashtirish mazmunini o'z ichiga oladigan savollar tashkil etadi.

Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fani bo'yicha ikki xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

birinchi guruh savollari milliy hunarmandchilikni paydo bo'lishi, mamlakatimizda milliy hunarmandchilikning rivojlantirish bosqichlari, tariximizda milliy hunarmandchilikka bo'lgan munosabatini yoritishni nazarda tutadi;

- ikkinchi guruh savollari milliy hunarmandchilikning turlari, milliy hunarmandchilik buyumlari, buyumlarni yasashda ishlatiladigan asbob-uskunalarning vazifasini yoritishga asoslangan tashkil etadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o'zlashtirish ko'rsatkichi **18 - 20 ball** oralig'ida baholanadi;

- berilgan savolga to'g'ri javob yozilsa, savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **14 – 17 ball** oralig'ida baholanadi;

- berilgan savolga og'zaki javob noto'g'ri yoki yuzaki yozilgan bo'lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to'liq yoritilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **12-13 ball** oralig'ida baholanadi;

- berilgan savolga javob noto'g'ri yoki yuzaki javob berilsa, qo'yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o'zlashtirish ko'rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig'ida baholanadi. (18-20 ball - a'lo, 14-17 ball - yaxshi, 12-13 ball - qoniqarli, 0-11 ball - qoniqarsiz).

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e'lon qilingan kundan e'tiboran 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o'rtasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko'rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.